

Werken met spekkevers

Tekst en foto's:

Sarah Mahie, Exifia Taxidermy & HAS Hogeschool 's-Hertogenbosch

Sommige bedrijven zien spekkevers (Dermestidae) liever als sneeuw voor de zon verdwijnen en voor anderen houden deze plaagdieren het bedrijf draaiend. Het laatste gaat op voor Exifia Taxidermy, een bedrijfje voor skeletbouw dat een kolonie van *Dermestes frischeri* onderhoudt.

Aaseters in de taxidermie

Dermestes frischeri worden beschouwd als schadelijk vanwege hun dieet; ze eten namelijk bij voorkeur gedroogd dierlijk materiaal in zowel het stadium van larve als imago. Ook in de taxidermie (het prepareren of opzetten van dieren) zijn ze berucht. Spekkevers eten zowel opgezette zoogdieren, vogels als insecten. Deze kevers kunnen gemakkelijk de hele collectie van een natuurhistorisch museum vernielen. Hieraan dankt de museumkever (*Anthrenus verbasci*), een andere soort van de familie spekkevers, dan ook zijn naam.

Het schoonmaken van schedels en het bouwen van skeletten is een onderdeel van de taxidermie. Bij deze aparte tak blijken *D. frischeri* erg nuttig te zijn, aangezien ze van nature opruimers van kadavers zijn. Al het aanwezige

Dermestes frischeri voeden zich aan beenderen waaronder een reptielen-schedel.

weefsel wordt opgegeten en alleen het bot blijft over. Het kadaver wordt eerst zorgvuldig voorbereid voor het beste resultaat: het wordt ontdaan van huid en organen en vervolgens wordt het resterende vlees ingedroogd. Een goedlopende kolonie kan in één dag twee tot drie volwassen ratten-skeletten geheel kaal eten.

De algemene methode om botten schoon te maken is maceratie: dit gebeurt in warm water en wordt ook wel 'afkoken' genoemd. Maceratie werkt goed voor veel beenderen, maar er zijn uitzonderingen. Schedels van erg jonge dieren vallen uit elkaar tijdens dit proces, aangezien de hersenpan uit meerdere beenderen bestaat die op jonge leeftijd nog niet aan elkaar zijn gegroeid. Met behulp van spekkevers blijven de delen van de hersenpan op hun plek, waardoor je het later gemakkelijk kunt verstevigen met lijm. Ook voor kleine dieren zoals muizen werken de kevers fantastisch omdat zelfs de kleinste botjes kaal en gemakkelijk terug te vinden zijn. In de brei van weefsel die ontstaat bij maceratie raken deze onderdelen vaak kwijt.

Schedels en skeletten

De kolonie *D. frischeri* krijgt een divers dieet voorgeschoteld, van vogels en zoogdieren tot reptielen en amfibieën. Een groot deel hiervan bestaat uit losse schedels of schildpadschilden, maar bij zoogdieren ligt de nadruk op hele skeletten. De algemene diersoorten, vaak ervaren als plaagdieren, zoals ratten, muizen en mollen, zijn leuk om te bouwen als een heel skelet. Ze zijn herkenbaar, maar zijn als skelet niet alledaags.

Het zijn tevens deze kleine dieren waardoor ik begonnen ben met taxidermie. Toen mijn kat thuiskwam met dode muizen, vond ik het zonde om deze dieren simpelweg in de vuilnisbak te gooien. Het is een mooi idee om een dier een tweede leven te geven, zoals in natuurhistorische musea, waar opgezette dieren en skeletten een belangrijke educatieve functie hebben. Er valt veel over de dieren zelf en over hun levenswijze te leren door te kijken naar de verschillen en overeenkomsten in beenderen van op elkaar lijkende soorten.

Om een voorbeeld te geven: wat is het verschil tussen een schedel van een rode vos en een poolvos? De schedel van de poolvos is stomper en heeft kleinere gehoorgangen dan die van een rode vos. Dit komt door het verschil in habitat waarin deze twee diersoorten leven. Een poolvos heeft kleinere oren en een kortere snuit om zo min mogelijk warmte te verliezen in de koudere omgeving. Nog een mooi voorbeeld: een spitsmuis lijkt wel op een muis, maar staat genetisch dicht bij een mol dan bij echte muizen. Dit valt ook op te maken uit de schedel. Spitsmuizen en mollen hebben beide het gebit van een carnivoor, terwijl muizen typische knaagtanden hebben.

De auteur met een humerus van een paard (*Equus caballus*) in de hand tijdens een educatieve voorlichting.

Opdrachten

Naast mijn bedrijfje, Exifia Taxidermy, volg ik de studie Toegepaste biologie op HAS Hogeschool in Den Bosch. Hier valt deze bezigheid in goede aarde. De kevers hebben zelfs al een plekje gekregen in het insectenlab van HAS Hogeschool, zodat ze toegankelijk worden voor medestudenten. In het volgende studiejaar hoop ik voor mijn opleiding onderzoek te kunnen doen naar de optimale verzorging van deze keversoort. Ondertussen blijf ik druk met het schoonmaken van botmateriaal en het bouwen van skeletten, vaak in opdracht van particulieren. Met name plaagdieren zoals muizen, ratten en mollen zijn altijd welkom!

Het skelet van een rat (*Rattus norvegicus*).